

Ansvarlig for arbeidet (AFA) - instruks

1. Hensikt og omfang

Instruksen er forankret i STY-605603 Elsikkerhet ved lavspenningsanlegg – prosedyre.

Instruksen gjelder for den som utøver funksjonen ansvarlig for arbeidet (AFA) ved arbeider i Bane NORs elektriske lavspenningsanlegg.

Instruksen gjelder arbeid på og nær ved Bane NORs anlegg og skal bidra til å ivareta elsikkerheten iht. forskrift om sikkerhet ved arbeid i og drift av elektriske lavspenningsanlegg (FSE).

2. Beskrivelse

Instruksen gjelder alle som skal ivareta elsikkerheten ved og utøver funksjonen AFA.

AFA skal være utpekt av sakkyndig driftsleder/driftsansvarlig Bane NOR SF eller bemyndiget av.

Det kan også inngås avtale om at AFA utpekes av installatør iht. Avtale mellom elektro-entreprenør og Bane NOR STY-602312. Utpeking skal være dokumentert iht. FSE.

Instruksen skal bidra til at AFA har forståelse for sitt ansvar for å ivareta elsikkerheten ved et arbeid, samt beskriver arbeidsoppgaver som påfaller AFA.

2.1. Ansvar og myndighet

FSE stiller krav til bruk av AFA ved ethvert arbeid i elektriske lavspenningsanlegg.

AFA skal være i stand til å ivareta egen og andres sikkerhet. AFA har ansvaret for å overvåke arbeidet, etablere og avvikle sikkerhetstiltak og ivareta elsikkerheten.

2.1.1. Krav til AFA

Bane NOR stiller krav til at AFA skal:

- ha gyldig opplæring i FSE og førstehjelp med fokus på strømskader, og at opplæring repeteres årlig
- være oppdatert i, og overholde, de til enhver tid gjeldene og relevante krav i forskrifter, Bane NORs interne styringsdokumenter og E-sirkulærer
- inneha kompetanse iht. FEK §6 og/eller §7 samt interne instruks
- kjenne til krav i Arbeidsmiljøloven (AML) §10 om arbeidstid
- kjenne til at de er underlagt Jernbanelovens §3a og 3b om ruspåvirkning og pliktmessig avhold

2.2. Utpeking av AFA

For ethvert arbeid som er underlagt krav i FSE skal det utpekes en AFA for å ivareta elsikkerheten. Sakkyndig driftsleder/driftsansvarlig Bane NOR SF og bemyndiget av, kan utpeke AFA.

De som er bemyndiget til å utpeke AFA skal ha oversikt over hvem som kan utpekes. Utpeking av AFA kan skje muntlig.

Det er Bane NOR som er ansvarlig for utpeking av AFA, men det kan inngås en avtale hvor bemyndigelse til å utpeke AFA overføres til leverandørens installatør.

Ved slike avtaler skal det inngås en skriftlig avtale hvor STY-602312 Avtale mellom elektroentreprenør og Bane NOR, skal benyttes og begge parter beholder hvert sitt eksemplar.

En med AFA kompetanse kan utpeke seg selv, dette må dokumenteres i sikker jobb analyse (SJA).

2.3. Oppgavebeskrivelse

AFA skal være med på planleggingen av sikkerheten ved et arbeid.

Planlegging og utførelse av arbeid skal gjennomføres iht. FSE. AFA sine oppgaver er å:

- være kjent med det anlegget det skal arbeides på før planlegging og arbeid påbegynnes
- velge arbeidsmetode og utstyr ut ifra en vurdering av risiko for det aktuelle arbeidet.
- vurdere omfanget av verneutstyr iht. FSE
- utarbeide sikker jobb analyse (SJA) iht. STY-601504
- sørge for at nødvendig og relevant førstehjelpsutstyr er til stede på arbeidsstedet
- etablere og avvikle sikkerhetstiltak.
- til enhver tid vurdere risiko og sikkerhet på arbeidsstedet.
 - ved ytre påvirkninger som kan påvirke personellens sikkerhet skal AFA vurdere å avbryte arbeidet, dette kan for eksempel være torden eller andre ekstreme værforhold
- vurdere om AFA selv kan delta i arbeidet uten å svekke elsikkerheten
- når et arbeid er ferdigstilt skal AFA orientere arbeidslaget om at sikkerhetstiltakene avvikles og at anlegget er å beregne som spenningsatt

Ved arbeid i nærheten av Bane NORs høyspenningsanlegg skal arbeidet utføres iht. STY-601050.

2.4. Tilbakekalling av bemyndigelse

Bemyndigelse som AFA kan tilbakekalles ved:

- Brudd på arbeidsmiljøloven § 10 om arbeidstid
- Brudd på jernbanelovens § 3a og 3b om ruspåvirkning og pliktmessig avhold
- Brudd på lover, forskrifter og Bane NORs regelverk som er av betydning for tjenesten eller om han/hun ellers ikke oppfyller vilkårene for å være AFA eller for øvrig ikke anses skikket

2.5. Referanseliste

Dokument-tittel	Dato
Forskrift om sikkerhet ved arbeid i - og drift av elektriske anlegg m (FSE)	FOR-2006-04-28-458
Elsikkerhet ved lavspenningsanlegg – prosedyre	STY-605603
Sikkert arbeid i og ved Bane NORs infrastruktur - prosedyre	STY-601050
Sikker jobb analyse (SJA) – instruks	STY-601504
Avtale mellom elektroentreprenør og Bane NOR for lavspenningsanlegg - avtalemal	STY-602312

3. Revisjonsoversikt

Rev nr	Dato	Hovedendring
010	08.04.2024	Oppdatering av forankring.